

יחידת מצ"ח

הנחיות הלכתיות

בהוצאת ענף ההלכה
הרבנות הצבאית הראשית

אלול תשע"ה, אוגוסט 2015

היגוי, כתיבה ועריכה:

אודי שורץ, סרן; רמ"ד מדיניות הלכתית,
ענף ההלכה

יעוץ והכוונה הלכתית:

הרב מלאכי ראבד, סא"ל; רע"ן הלכה

יעוץ והכוונה מקצועית:

איל מויאל, רס"ן; סגן מפקד מצ"ח
ערן רחמינוב, רס"ל; ע. רמ"ד פקו"ח

מאשרים:

הרב איל קרים, אל"ם; רמ"ח הרבנות
ארז רבן, אל"ם; מפקד מצ"ח

עיצוב ועימוד:

יוגב ברדה

תוכן

5	פתיחה
6	מבוא
11	עקרונות כלליים בהלכות שבת
20	פעילות יחידת מצ"ח - הגדרות הלכתיות
20	א. אלימות
23	ב. עבירות מין
25	ג. נשק, אמל"ח ומידע מסווג
26	ד. איתור נעדרים
	ה. משב"ם (נמוות שאינו בפעילות מבצעית) ותאונות דרכים
28	
30	ו. גניבות ופריצות
32	ז. סמים ואלכוהול
35	ח. פעילות מנע
37	מקרים ותגובות

פתיחה

במשטרה הצבאית החוקרת משרתים חיילים וחיילות מכלל ישראל, העושים מלאכתם נאמנה במגוון תפקידים, ותורמים לביטחונה של מדינת ישראל ושלום אזרחיה.

יחידת מצ"ח פועלת למיגור תופעות פשיעה ועבריינות בצה"ל. לתופעות אלו השפעה על כשירותו ומוכנותו של הצבא לעמידה במשימותיו בשגרה ובחירום ולאמון הציבור בצה"ל. פשיעה החודרת לשולי הצבא פוגעת בזכות הבסיסית של חיילי צה"ל לחיים בבטחון ובכבוד. המשטרה הצבאית החוקרת אמונה על השלטת החוק והסדר ומטפלת בתופעות שוליים במטרה לצמצמן ולהחזיר את הטועים ל"דרך הישר".

בהיותנו צבא העם, נדרשים אנו לדבוק במטרתו של הצבא, להגן על העם והארץ, תוך שמירה על מסורת ישראל וכיבוד כלל המשרתים בצבא ללא הבדל דת, גזע ומין. בכדי לקיים את ייחודו זה של צבאנו ומתוך אמונה בצדקת דרכנו, נכתבה הנחיה זו, המאגדת הוראות הלכתיות, אג"מיות ומקצועיות, לשימוש מפקדיאות וחייליאות היחידה, למען יקיימו את תמצית תורתו של עם ישראל "ואהבת לרעך כמוך" ויאפשרו את ביצוען של המשימות המבצעיות באופן המיטבי תוך כיבוד איש את אמונת רעהו וכיבוד מסורת ישראל השומרת על ייחודינו כעם במשך אלפי שנים ומדינה חופשית וריבונית בזמן הזה.

בברכת נעשה, נשמע וננצח!

ארז רבן, אל"מ
מפקד המשטרה
הצבאית החוקרת

מבוא

נצטוונו בתורה¹: "שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך", וכתב הרמב"ם² כי תפקידם של השוטרים "להסתובב בשווקים וברחובות" ולתקן כל מעוות.

חכמינו ז"ל לימדונו במשנה במסכת אבות³, שאלמלא מוראה של מלכות, איש את רעהו חיים בלעו. השלטת הסדר הציבורי, ומיגור הפשיעה והעבריינות, מהווים נדבך מרכזי בכינונה של חברה מתוקנת. ההגנה על שלום הציבור היא מן החובות המרכזיות של המדינה כלפי אזרחיה, והמשטרה היא הגוף הממונה על כך. כדרך שמשטרת ישראל נדרשת לשמור על הסדר הציבורי במדינת ישראל, כך תומכת יחידת מצ"ח במפקדי היחידות, המופקדים על שמירת הסדר הציבורי ועל המשמעת בצה"ל.

עם תקומת מדינתנו לפני שנות דור, החלו גדולי הפוסקים לעסוק בשאלות הנוגעות לפעילות המשטרה בשבת⁴. כמבוא

1 דברים י"ד, י"ח.

2 הלכות סנהדרין, א' א'-ב'.

3 ג' ב'.

4 להלן התשובות ההלכתיות המרכזיות שעמדו לנגד עינינו בכתיבת קובץ הנחיות זה: הרב יצחק אייזיק הלוי הרצוג (הרב הראשי לישראל בימי קום המדינה), "שמירת הביטחון הפנימי במדינה בשבת ויום טוב", בתוך: בצומת

להנחיות ההלכתית שבחוברת זו, יש לעמוד על יסוד עקרונות אחד שאותו קבע הגאון הרב שאול ישראל:

”נראה לי שיש להכניס כאן עוד נימוק הלכתי הראוי לשמש סניף, אם לא יסוד חשוב כשלעצמו ... שכל מה שנוגע לשלום הציבור או סילוק נזק ממנו, הכל נחשב כפיקוח נפש, כי כל מה שכרוך בשלום הציבור יש בו בעקיפין עניין עם פיקוח נפש ... ומעתה נידון דידן של סויר בכדי למנוע קטטות ומריבות בציבור או לתפוס גנבים וכיוצא בזה, אם אמנם הצלה ממקרי איבוד נפשות הם אולי קצת רחוקים, הרי הצלת ממון ונזקים גופניים מצויים מאוד, כי כאן הנזק אינו מצומצם במקום אחד אלא פוגע בציבור כולו”.

התורה והמדינה כרך ג'; הרב שאול ישראל, "הביטחון הפנימי במדינה בשבת", בתוך: בצומת התורה והמדינה הנ"ל, ונדפס בשנית בספרו עמוד הימיני, סימן י"ז; הרב שלמה זלמן אויערבך, שו"ת מנחת שלמה ב' ל"ז; הרב אליעזר יהודה ולדנברג, שו"ת ציץ אליעזר ד' ד'; הרב שלמה גורן (הרב הראשי הראשון לצה"ל), שו"ת משיב מלחמה ב' קט"; הרב אלכסנדר לוינזון (רב מג"ב), סוגיות בהלכות צבא ומשטרה, בהוצאת מוסד הרב קוק, ירושלים תשס"ג; הרב אורי דסברג והרב ישראל רוזן, "השבת במשטרה", בתוך: תחומין כרך ב'.

להלן שם הוסיף, שהגדרה זו דורשת בחינה מקיפה של מכלול האירועים שבהם עוסקת המשטרה:

"על כן מותרת אף מחוייבת השמירה בכל השבתות כולן, כי אין אתה יודע איזוהי שתביא לידי הפיקוח נפש, ועל כן כולן בכלל היתר וחייב ... כלל הדברים: אין לנו לדון את המקרה מבחינתו הבודדת, אלא מבחינת כל המקרים הדומים לו... היכולים להתרחש אם היום ואם מחר יהא בהם פעם משום הצלה"⁵.

פסיקה יסודית זו מהווה תשתית להגדרת מכלול הפעילות המשטרתית כפעילות שיש בה משום פיקוח נפש, ועל כן חובה להתמיד בה בשבת ובחול.

חלק מפעילות יחידת מצ"ח נכלל אף הוא בגדר זה. לכך יש להוסיף, שלמגור הפשיעה החמורה בצה"ל יש גם ערך מבצעי, הן מצד השמירה על הכשירות והכוננות ביחידות צה"ל בעורף ובחזית, והן מצד מתן הלגיטימיות הציבורית לפעילות צה"ל, אשר נדרש כל העת לשמור על טוהר המידות ועל דרך ארץ. יש לדעת, כי המשמעת הצבאית מהווה מרכיב משמעותי בפיקוח

5 אמנם במאמר הנ"ל בתחומין הוסיפו על כך: "גם במאמרו וגם בשיחה בעל פה, הבהיר הרב ישראלי שכמובן אין להסתמך על הדברים "להיתרים סיטוניים", אלא יש לבחון את האפשרויות למעט חילול שבת ככל האפשר, ויש לוודא את מידת הזיקה לפיקוח נפש עתידי, ולא להסתמך על "הנחות ספקולטיביות" בעלמא".

נפש, שכן בהעדר משמעת עלולות להיות גם תקלות מבצעיות בשדה הקרב⁶.

מטבע הדברים, עוסקת יחידת מצ"ח גם במשימות חיוניות וחשובות שאינן דחופות, אשר סובלות דיחוי לימות החול. בהנחייתם המשותפת של רמ"ח הרבנות הצבאית ומפקד מצ"ח, ערך ענף ההלכה ברבנות הצבאית, יחד עם חיילים ומפקדים במצ"ח, בירור מקיף על נוהלי העבודה ביחידה בימות החול ובשבת. יחד הוגדרו הפעולות הדחופות, שיש בהן מימד מציל חיים, ועל כן יש לבצען גם בשבת ובמועד; ולעומתן הפעולות שאינן היתר לבצען בשבת ובמועד, ודינן להידחות לימות החול.

בחוברת שלפניכם הוגדרו תחומי העיסוק והחקירה המותרים והאסורים בשבת. חשוב להדגיש, שאין כל הבחנה או הבדלה בהקשר זה בין חייל שומר שבת לחייל שאינו שומר שבת; המותר מותר לכולם והאסור אסור לכולם. בד בבד, לטובת החיילים המעוניינים בכך צוינו בגוף הדברים הצעות והמלצות למעט בחילול שבת במסגרת הפעילות המבצעית, דוגמת ביצוע פעולות מסוימות ב"שינוי".

הרבנות הצבאית מברכת על שיתוף הפעולה בין יחידת

6 ראה בספר הצבא כהלכה, ד' ג', התייחסות הלכתית למשמעותה ולמרכזיותה של המשמעת הצבאית כמרכיב בפיקוח נפש.

מצ"ח ובין ענף ההלכה, המאפשר להרבות שומרי שבת בשורות המשטרה הצבאית⁷.

בקובץ הנחיות זה ניסחנו את הכללים העקרוניים, וציינו את המקורות ההלכתיים הרלוונטיים, תוך התבססות על דברי הפוסקים שעסקו בעבודת המשטרה בשבת, ועל הספר "תורת המחנה" כרך ב', המסכם ומקיף את מדיניות הרבנות הצבאית בהלכות שמירת השבת בצה"ל. כדי להקל על הקורא, הוספנו גם טבלה ובה "מקרים ותגובות", המגדירים ומבהירים באופן קצר ותמציתי את המותר והאסור בפעילות מצ"ח בשבת ובמועד.

אנו תקווה ששמירת השבת ביחידת מצ"ח תעצים את ביטחוננו מבית ומחוץ, ונזכה להתגשמות הנבואה⁸:

*"רַחֲצוּ הַזְכוּ הַסִּירוּ רַע מֵעַלְלֵיכֶם מִנְּגֵד עֵינֵי חֲדָלוּ הָרַע:
לְמַדוּ הַיֵּטֵב דַּרְשׁוּ מִשְׁפָּט ... אַחֲרַי כֵּן יִקְרָא לְךָ עֵיר הָצֶדֶק
קִרְיָה נְאֻמְנָה: צִיּוֹן בְּמִשְׁפָּט תִּפְדֶּה וְשִׁבְיָהּ בְּצֶדֶקָה."*

7 הגריא"ה הרצוג במאמרו הנ"ל קבע, שהיות ומעטים שומרי השבת במשטרה, הוא נמנע מלדון הלכה למעשה בנוהלי העבודה של המשטרה בשבת. הגרא"י ולדנברג והגר"ש ישראלי חלקו על כך בתוקף, ולדעתם אדרבה, דווקא מיעוט שומרי השבת במשטרה מחייב לקבוע נוהלים ברורים לעבודה בשבת, כך שיתאפשר לעבות את השורות בשומרי שבת.

8 ישעיה, א'.

עקרונות כלליים בהלכות שבת

א. מצווה לקדש את יום השבת ולשבות בו מכל מלאכה. פיקוח נפש דוחה את השבת, ואולם אף בשעת הצלת נפשות אסור לחלל את השבת מעבר לנדרש, ובנוסף יש לעשות את הדרוש באופן המצמצם את חומרת האיסור⁹.

ב. לאור זאת, יש להבחין בין הפעולות השונות המתבצעות במהלך משימות השיטור והחקירה. חלק מהפעולות כרוכות באיסורי תורה, כגון: נסיעה, כתיבה וצילום במצלמה שיש בה הבזק ("פלאש"); ואילו פעולות אחרות כרוכות באיסורים מדברי חכמים, כגון: הפעלת מערכות חשמליות¹⁰, טלטול חפצים במקום שאין בו עירוב, דיבור בטלפון והקלדה במחשב.

ג. מלאכה שאסורה מן התורה תתבצע במידת האפשר ב"שינוי". שינוי פירושו פעולה המתבצעת באופן שונה ובלתי שגרתי, כגון בגב היד במקום בכף היד, או בעזרת

9 שולחן ערוך אורח חיים, שכ"ח ב'; שכ"ט א', ג'.

10 לסיכום מקוצר של ענייני חשמל בשבת ראה תורת המחנה, מ"ג ג'. ההכרעה להלכה היא, שחשמל מוגדר איסור דרבנן, ולא איסור תורה. כל עוד לא נדלקת נורת להט או מופעל גוף חימום.

חפץ במקום ביד נלמשל, בלחיצה על מתג הדלקת התאורה בעזרת כפית, במקום באצבעות).

מלאכה האסורה מדברי חכמים הנעשית לצורך פיקוח נפש תבצע כרגיל, אלא אם כן ניתן בנקל לבצעה בשינוי נכונ בהדלקת המחשב בשינוי, בעזרת גב היד או המרפק¹¹.

ד. על החייל לברר מבעוד מועד את דרכי ההיתר לביצוע המשימה¹², אך אם מתעורר ספק בעיצומה של השבת והעניין בהול - חובה להשלים את ביצוע המשימה.

ה. כאשר הקפדה על דרכי ההיתר מעכבת או משבשת את ביצוע המשימה וכל שכן אם היא מסכנת חיי אדם - יש

11 על עצם החובה לבצע מלאכות בשינוי במקום פיקוח נפש, ראה תורת המחנה, ל"א'.

באופן ספציפי ביחס לאיסורי דרבנן - ראה במאמר "איסורי דרבנן בשינוי במקום פיקוח נפש", בתוך: תחומין כרך ל"ג. יש להוסיף על כך, שתלמידי הגרש"ז אויערבך (ראה שמירת שבת כהלכתה, ל"ב הערה קצ"א) מוסרים משמו, שבכל הנוגע לאיסורי דרבנן במקום פיקוח נפש, שבת "הותרה" ולא "דחיה", כלומר שההיתר לבצע מלאכות לצורך פיקוח נפש הוא גורף, ואין לדקדק בכל פעולה ופעולה לגבי האופן הקל ביותר לביצועה.

הגרא"י ולדנברג קבע, שכלל ענייני משטרת ישראל "יש להם מגע תמידי לשמירת והסדרת שלום הציבור והתקנת ענייני המדינה", ושקול זה מאפשר להקל באופן די גורף בפעולות שאינן אסורות מן התורה.

12 ראה משנה ברורה, שכ"ח ס"קו', שחובה ללמוד מבעוד מועד את ההלכות הנוגעות לפיקוח נפש ולהצלת נפשות בשבת.

לפעול כרגיל. לכן, נהיגה ברכב תתבצע כרגיל, כדי להימנע מתאונה, למעט בפעולות המפורטות להלן בסעיף י'.

1. **היערכות לשבת -** חובה לעשות לפני השבת כל שניתן כדי לצמצם את חילול השבת¹³, וכן לדחות למוצאי שבת כל מלאכה שאין בה צורך מבצעי מייד¹⁴. לכן, במידה והתקבל דיווח על אירוע סמוך לצאת השבת, במידת האפשר תידחה היציאה אל הזירה והחקירה עד לצאת השבת. ההיערכות לשבת כוללת, בין היתר:

- השמשת כלי הרכב.
- הכנת הציוד המקצועי לצורך חקירה (למשל הטענת סוללות).
- כתיבת שבצ"ק ורשימת תורנים.
- וידוא כי כלל החיילים והמפקדים מודעים לאיסור לקיים שיחות טלפון שאינן מבצעיות.

13 תורת המחנה, ל"ו ב'.

14 שולחן ערוך אורח חיים, שכ"ח ד'.

- וידוא הסדרת ענייני מנהלה, ובכלל זה: הדלקת א כיבוי תאורה ומיזוג אויר בחדרי המגורים ובמשרדים; חימום מזון.

- הפעלת התקני שבת ייחודיים (מקלדות שבת, נטרול בקורת כניסה אלקטרוניות במקומות שניתן וכדומה).

2. מענה טלפוני בבסיסי מצ"ח ובמוקד מצ"ח - ינתן 24

שעות ביממה, לרבות בשבת ובחג. חובה לענות לכל שיחה נכנסת, משום שייתכן שמדובר על אירוע שיש בו משום פיקוח נפש. אם התברר שהנושא אינו דחוף, יש לסיים בנימוס את השיחה, ולבקש מן הפונה שישוּב וייצור קשר עם צאת השבת. במידה ונושא הפנייה הינו באחריות משטרת ישראל (כמפורט להלן), יש להפנות את המתקשר אל המשטרה.

באירועים שעל פי ההנחיות חובה לעדכן עליהם את המפקד (בכיר א מב"ס) - יש לעדכן בעל פה, ובמידת הצורך אף טלפונית.

למפקד מותר לשאת טלפון נייד במהלך השבת, כדי שיהיה זמין לקריאה. חובה להטעין את סוללת הטלפון לפני השבת כדי למנוע את הצורך להטעינו בשבת וכן להשאירו במצב "צלצול", כדי למנוע את הצורך לשנות את הגדרותיו

במהלך השבת. כמו כן, מומלץ להניחו בכיס המכנסיים מערב שבת, ולהימנע מטלטולו בידיים במהלך השבת¹⁵.

ח. תיעוד - כתיבה ידנית היא מלאכה האסורה מן התורה, ועל כן יש למעט בכתיבה בשבת ככל שניתן. הכתיבה ביומן האיורועים תכלול כל פנייה שהתקבלה במוקד, אך לא תכלול ענייני מנהלה, למעט כאלו שאי תיעודם בשבת עשוי להביא לאחר השבת לתקלה מבצעית. התיעוד הכתוב יתבצע על פי התיעדוף הבא¹⁶:

1. כתיבה במחשב באמצעות "מקלדת שבת".
2. כתיבה ידנית ב"עט שבת", אם המידע נחוץ לזמן קצר.
3. כתיבה בטלפון חכם או במחשב כף יד (שיש בו מסך מגע).
4. כתיבה במחשב באמצעות מקלדת רגילה.

15 תורת המחנה - נספח "דגשים הלכתיים לגיוס חרום בשבת", עמוד 335. מפקד שנמצא בשבת בביתו, אך עליו לשמור על זמינות וחושש שהטלפון יצלצל בבית הכנסת, אינו רשאי לשנות את הגדרות המכשיר במהלך השבת, ועל כן ישאיר את הטלפון במצב רטט למשך כל השבת, ובשעות הלילה יניח את הטלפון על משטח פלסטיק או מתכת כך שיהיה זמין לקריאה במידה ותהיה.

16 ראה תורת המחנה, מ"ב ב'.
על פי הוראת רבצ"ר מס' 02-02-01, חובה לצייד כל מקום שנדרשת בו כתיבה בשבת בעט שבת ובמקלדת שבת. הפקודה בתוקף החל מיום 25/11/2014.

5. כתיבה בעט רגיל בשינוי - ביד שמאל נולשמאליים - ביד ימין).
- ט. בעת מעצר, או בעת איסוף עצור ממשטרת ישראל, וכן בעת תיעוד של זירת אירוע, יעשה מאמץ לכתוב ולחתום באמצעים דיגיטליים (דוגמת מחשב כף יד, או הקלטת המידע ברשמקול). אם אמצעים כאלה אינם בהישג יד, חובה לכתוב ולחתום ב"עט שבת" בלבד, ולשכתב את הכתב או לצלמו במכונת צילום עם צאת השבת¹⁷. אם אין בהישג יד "עט שבת", ואין דרך אחרת לתעד את המידע, יש לכתוב בעט רגיל ובמידת האפשר בשינוי.
- י. **נהיגה ברכב** היא מלאכה האסורה בשבת, ולכן יש להוציא

17 בשו"ת משיב מלחמה (ב' קט"ו) קבע הגר"ש גורן שבעת תיעוד זירת אירוע אין להקל ולכתוב כרגיל, וחובה לכתוב בשינוי. במקרים כאלה, חובה להשתמש ב"עט שבת", ולהקפיד לשכתב את המידע עם צאת השבת. טפסים מנהלתיים שחובה למלא בעת מעצר חשוד אינם מצילי חיים. אך הכרחיים לניהול התקין של מערכת המשפט. הגר"י ולדנברג קבע, שהיות ומדובר על עניין מנהלתי בלבד, אין כל היתר לכתוב למענו בשבת, ויש להפעיל לחץ על מערכת המשפט, שתדון בתיק של החשוד גם בלי הניירת הנדרשת. לעומתו, קבע הגרי"ה הרצוג שמערכת המשפט לא תוכל לפעול בלי אותה ניירת, ועל כן היקל לכתוב לשם כך בשינוי. לאור דבריו, כתבנו שבמקרים כאלה חובה לכתוב ולחתום בעט שבת בלבד, שלדעת רוב הפוסקים אין בו איסור תורה. חובה לציין, כי הגרי"ה הרצוג שם סיים וכתב: "זאם כי חלילה לסמוך על זה להקל, אם לא לצורך הגובל בפיקוח נפש".

ניידת בשבת רק לאירועים שיש בהם מימד של פיקוח נפש, וכפי שיפורט בהרחבה להלן. בנסיעה בשבת יש להקפיד על הדגשים הבאים¹⁸:

- יש לנטרל מערב שבת את תאורת הפנים ברכב, כדי למנוע את הדלקתה בעת פתיחת הדלתות.
- התנעת המנוע, כיבוי והדלקת המערכות תעשה בשינוי, כגון בהחזקת המפתח בין האצבע לאמה, או בלחיצה על המתגים בגב היד.
- חל איסור על כל נסיעה מיותרת, כגון לחדר האוכל, ואפילו כשמדובר בנסיעה למרחק קצר בלבד.
- הפעלת חימום או קירור ברכב מותרת רק במצבים של עומס חום או קור הפוגע בפעילות¹⁹.
- אין למלא כרטיס עבודה בשבת²⁰.

יא. חזרה מפעילות - בסיום משימה אין לשוב ברכב אל היחידה²¹, למעט במקרים הבאים:

- השהות בזירה או במקום האירוע מסכנת את החוקרים

18 על פי תורת המחנה, מ"ג א'.

19 תורת המחנה, ל"ו ב'.

20 על פי פ.מ. 58.0205, סעיפים א7-א7ב.

21 להלכות חזרה מפעילות בשבת ראה תורת המחנה, ל"ו ה'. התשובה שם מבוססת, בין היתר, על הדין הענף בעניין זה באופן ספציפי לגבי המשטרה בתשובותיהם של הגריא"ה הרצוג והגר"ש ישראל'.

אם בשל סיכונים ביטחוניים, ואם בשל סיכונים בטיחותיים או בשל תנאי מזג אוויר קיצוניים. במצב כזה ישובו החוקרים למקום הבטוח הקרוב ביותר.

- החזרה אל היחידה נחוצה לצורך המשך חקירה מצילת חיים.
- הרכב נחוץ ביחידה לצורך כוננות.

גם במקרים הנ"ל, אם מדובר על אירוע שהסתיים סמוך לצאת השבת, חובה להמתין ולשוב אל היחידה רק עם צאת השבת, למעט כשקיים צורך מבצעי דחוף. החזרה אל היחידה ברגל, או בנסיעה על ידי נהג שאינו יהודי - מותרת בכל מקרה.

יב. חקירת הזירה - במידה והוחלט על חקירת זירת אירוע בשבת, חובה לצאת אל המקום בהקדם האפשרי, שכן לזירה יש "אורך חיים" קצר, ובחלוף זמן הממצאים עלולים להיאבד או להיטשטש²². אם החוקרים הגיעו לזירה סמוך לצאת השבת, חובה עליהם לתחום את הזירה, ולבצע את פעולות החקירה רק לאחר צאת השבת.

יג. חוקרים הפועלים בזירה מחוץ לעירוב נלמשל על כביש

בין-עירוני] ישתדלו להוציא חפצים מן הרכב ולהכניסם אליו באחת מן הדרכים הבאות²³:

- הוצאה והכנסה דרך "מקום פטור", ולעניין זה - מראות הרכב.

- הוצאה והכנסה על ידי שני חוקרים, בדרך של "זה עוקר וזה מניח".

- שינוי בנשיאת החפץ, לדוגמה אחיזתו בגב שתי ידיו.

יד. טלטול החפצים בזירה יתבצע, במידת האפשר, בדרך של "פחות מד' אמות", כלומר כאשר החוקר אינו הולך ברצף, אלא עוצר כל מטר וחצי.

אמנם, אם דרכי ההיתר הנ"ל משבשות את החקירה, ומסיחות את דעת החוקר, ניתן לפעול כרגיל שכן הוצאה והכנסה מרשות לרשות בכרמלית, והעברת חפץ יותר מד' אמות בכרמלית, אינן אסורות מן התורה.

פעילות 'חידת סצ"ח - הגדרות הלכתיות

א. אלימות

קטטות ופעולות אלימות עלולות לסכן חיים. הגריא"ה הרצוג
קבע²⁴:

*"ריב רציני בין אנשים עלול להסתיים בנפשות, אם לא
תתערב המשטרה במוקדם ... על כן בפרוץ ריב כזה
מותר להזעיק את המשטרה על ידי הטלפון, למנוע
רצח ... מכיוון שאנו תופסים את הדבר כספק נפשות,
מותר גם לנסוע למקום במהירות המירבית".*

הגרש"ז אויערבך²⁵ הוסיף על כך, שגם ריב המסתיים
במהלומות חמורות, ולא דווקא ברצח, מוגדר כפיקוח נפש,
ומותר למשטרה לחלל שבת בסוירים שגרתיים כדי למנוע
אירועים כאלה.

24 לעיל הערה 4.

25 שו"ת מנחת שלמה, ב' ל"ז.

כמובן, כאשר החשוד באלימות הוא חייל, שעשוי להיות חמוש, רמת הסכנה עולה.

הגריא"ה הדגיש, שההיתר הנ"ל נוגע לא רק למניעת קטטה, אלא גם למעצרו של אדם אליים שכבר ביצע פשע. הוא מסביר:

"כשנתקבלה ידיעה שהפשע כבר בוצע ... ומזמינים את המשטרה שתבוא לאוסרו, הרי בנידון זה אין כבר שאלת הצלת נפשות... אלא שיש כאן חישוב אחר, והוא שאם על סמך זה לא נתיר למשטרה לנסוע לחפש את העושה עוול, כי אז תתרבנה הגניבות דווקא ביום שבת קודש, וכבר הוזכר שגניבות בימים אלו בכללן גם רציחה, וסוף סוף יש כאן משום הצלת נפשות... ובכלל, קשה להחליט איזה גבול יש לחשש פיקוח נפש..."

מבחינה פרוצדוראלית, יש להבחין בין אירוע אלימות המתרחש ביחידה, ובין אירוע המתרחש מחוץ ליחידה. באירוע בתוך היחידה, מבחינה חוקית רק לשוטרי מצ"ח ישנה הסמכות לאזוק חייל בכוח, ועל כן נוכחותם הכרחית ומצילת חיים. באירוע מחוץ ליחידה משטרת ישראל מופקדת על ניהול האירוע, ויחידת מצ"ח תיתן את ה"מעטפת" הנדרשת לפיקוח נפש, ובכלל זה תוודא ותבצע הפרדה של חייל אליים מנשקו האישי.

חשוב לציין, שהיות וישנם אירועי אלימות ביחידה שמפקדי

היחידה מסוגלים לנהל בכוחות עצמם, יש לבחון כל מקרה לגופו, על פי החלטת המב"ס או הבכיר.

ב. עבירות סין

נאמר בתורה²⁶ ביחס לאונס: "כי כאשר יקום איש על רעהו ורצחו נפש כן הדבר הזה". פירוש הדברים, שתקיפה מינית במצבים מסויימים חמורה כרצח, וממילא ההתמודדות כנגדה דוחה את השבת. אמנם, ישנם מצבים של אונס שאינם כלולים בהגדרה זו²⁷, אך היא מלמדת על היחס המחמיר לתקיפה מינית. ואמנם, בגמרא במסכת פסחים²⁸ נאמר שמותר לחלל את יום הכיפורים כדי לפגוע ב"עם הארץ", ופירשו ראשונים שם²⁹ שהמדובר בעבריני מין מועדים, שניתן לחלל את היום הקדוש כדי לעוצרם. כך סיכם זאת הגרש"ז אויערבך³⁰:

"המשטרה הניידת היא כרפואה ידועה להציל מפני הרודפים, כיון שמזיקים ורודפים כאלה מצויים בתוך העיר ... ובכל עת מצוה היא והצלת נפשות כיון שהוא גילל בכך, אף על פי שאינו עושה כלום באותה שעה

26 דברים כ"ב, כ"ו.

27 ראה דברים כ"ב, כ"ח-כ"ט; ופרטי ההלכה בזה בסנהדרין דף ע"ג, ובשולחן ערוך חושן משפט, תכ"ה ג'-ד'. על פי חז"ל, רק עבירה שיש בה גילוי עריות חמורה כרצח.

28 דף מ"ט.

29 ראה ברי"ף, ובנוסח שונה ברא"ש; וראה עוד בשו"ת יד אליהו, י"א.

30 שו"ת מנחת שלמה, ב' ל"ז.

... וחזי נמי לאצטרופי דעת רבינו חננאל ובעל הלכות
 "דנזקא דרבים כסכנת נפשות חשיב", ומותר לעשות
 גם מלאכות דאורייתא למנוע נזק של רבים ... וכל שכן
 הכא דאלמלא מוראה של מלכות איש את רעהו חיים
 בלעו".

לכך יש להוסיף, שאנס הוא אדם אלים, שאם הנפגע/ה
 הנפגעת יתנגדו לו הוא עלול גם לפגוע ואף להרוג³¹. זאת ועוד,
 פגיעה מינית חמורה עלולה להוביל לדיכאון ולאובדנות, ועל כן
 ההתמודדות כנגדה היא בגדר פיקוח נפש.

המסקנה העולה ממכלול השיקולים הנ"ל היא, שמותר
 לעשות בשבת את כל הדרוש כדי לעצור או לחקור חשוד
 בעבירה של אונס³². במסגרת זו, מותר לקחת מן החשוד גם
 דגימות דם, שתן ורוק, ולבצע את מכלול הפעולות הנחוצות
 לחקירה.

31 ראה משנה ברורה, שכ"ח ס"ק ל"א, שכאשר קיים חשש שהנאנס יהרג -
 חובה לחלל את השבת כדי להצילו. הגדרה יסודית בעניין זה מצויה בשו"ת
 מהר"ל דיסקין, קונטרס אחרון ס"ק ל"ד, שם כתב שמותר לחלל את
 השבת להצלת נאנסת, אם קיים חשש שהאונס יתדרדר לרצח, וביאר
 בסוף דבריו כי אף שלכאורה מדובר על "חשש רחוק", הרי שכאשר עוסקים
 בשלום הציבור ובפיקוח נפש ציבורי, אף חשש כזה מוגדר פיקוח נפש
 המצדיק ומחייב חילול שבת.

32 וכן שמענו מהגר"א בבבבאל ומהגר"זין גודלברג.

ג. נשק, אמל"ח ומידע מסווג

כלי נשק, אמל"ח ותחמושת; אמצעי תקשוב; ומסמכים או מידע מסווג שנגנבים ממחנות צה"ל מגיעים לידיהם של מחבלים ועבריינים. הימצאות כלי הנשק בידיהם כמעט תמיד עלולה לפגוע בחיי אדם, ומידע סודי שנגנב עלול לפגוע בביטחון המדינה ובשלום אזרחיה. לכן, חובה לעשות כל מאמץ כדי למנוע את גניבתם ואת השימוש בהם בלא רשות, ולאתר מהר ככל האפשר את שנגנב. המציאות מלמדת, שחקירה מהירה ויסודית של הזירה עשויה להוביל אל הגנבים, ועל כן יש לראותה כפעולה מצילת חיים המותרת בשבת. לפיכך, רשאים החוקרים לצאת אל הזירה ברכב, ולבצע את כל הדרוש לצורך החקירה ובכלל זה נטילת טביעות אצבע ונעליים, תיעוד וכו'.

היתר זה כולל גם חקירה של גניבת נשק מביתו של חייל. אף שבמקרה כזה יוזעק למקום גם צוות של משטרת ישראל, הרי שבכל הנוגע לכלי נשק צבאיים - האירוע הוא באחריות מצ"ח, ומשטרת ישראל משמשת גורם מקצועי המסייע בחקירה (בעיקר בתחום המז"פ).

ד. איתור נעדרים

כאשר מתקבל דיווח ביחידת מצ"ח על חייל שנעדר, כלל האפשרויות פתוחות: ייתכן שהוא ברח מן היחידה או מביתו בכוונה, ייתכן שנפגע או שפגע בעצמו, ייתכן שנחטף, ייתכן שנמצא ביחידה אך לא התייצב למסדר ועוד. העובדה שכלל האפשרויות פתוחות מובילה לכך שהמב"ס נדרש להכריע בכל מקרה לגופו כיצד לנהל את החקירה, ואילו פעולות לנקוט. מבחינה הלכתית, חיפוש נעדרים עשוי להיות מוגדר כמשימה שיש בה פיקוח נפש, ועל כן היא דוחה שבת. כך פסק הגרש"ז אויערבך³³:

"תלמיד ישיבה גבוהה היה אמור להגיע זה מכבר לבית הוריו עם חבר אורח לשבת. השעה כבר מאוחרת, כשעה לפני השקיעה, והילד איננו ... האם מותר להתחיל בחיפושים ובניסיונות לאתר את הבחור בשבת, תוך כדי פעולות הכרוכות בחילול שבת? ... לאחר מחשבה הורה לי הגרש"ז אויערבך להתייחס למצב כפיקוח נפש, לנסוע מייד ולהתחיל בכל הפעולות הנדרשות לנסות לאתר את הבחור כאילו

33 ראה במאמרו של הרב ד"ר מרדכי הלפרין "קווים אחדים לדרכו של הגרש"ז אויערבך בהלכות רפואה ופיקוח נפש", בתוך אסיא נ"ז-נ"ח.

יום חול היום... מדובר בפיקוח נפש, ואסור בשום פנים
לדחות את התחלת החיפושים".

ה. משב"ם (מוות שאינו בפעילות מבצעית) ותאונות דרכים

הטיפול בחלל אינו מתיר חילול שבת באיסורי תורה, וכבודו של המת, אפילו "מת מצווה", שלא יחללו את השבת עבורו. עם זאת, מחובתה של יחידת מצ"ח לברר את נסיבות המוות, ולוודא שאין מדובר על אירוע פלילי. ניסיון העבר מלמד, שמעשים פליליים כמו רצח או משחק בנשק הוסו או "בוימו" כהתאבדות, והדבר מחייב חקירה מדוקדקת וערנית. לאור האמור לעיל, אין ספק שלכידת עבריינים, ובכלל זה רוצחים, מותרת בשבת, שכן יש בה צורך הכרחי להגנה על שלום הציבור.

הגדרה הלכתית זו תקפה גם ביחס לחקירה של תאונת דרכים חמורה, וכדרך שהסביר הגר"ש גורן³⁴:

"אם העדות חיונית לצורך בירור סיבות התאונה, וקיים חשש שבמוצאי שבת אי אפשר יהיה להשיג את כל הפרטים החיוניים שיכולים להביא תועלת למניעת תאונות בעתיד על ידי המעורבים בתאונה, מותר בשעת הצורך לרשום בקיצור ביד שמאל את פרטי

34 שו"ת משיב מלחמה, ב' קט"ו.

התאונה ... הוא הדין ביחס לעריכת מדידות ותרשימים ממקום התאונה, שכאשר אי אפשר לדחות זאת, כל שהתאונה היא קטלנית או שיש בה פצועים - יש בתרשימים משום מניעת נזק לרבים".

כאן המקום להעיר, שאם ישנו חייל \ קצין \ חוקר שהינו כהן - אסור לשתפו בחקירת משב"ם או תאונת דרכים שיש בה הרוגים (אף ביום חול), ויש להסתייע לשם כך באנשי צוות אחרים.

1. גניבות ופריצות

ככלל, הטיפול והחקירה של גניבות רכוש ופריצות איננו מוגדר פיקוח נפש, ועל כן אסור לחלל לשם כך את השבת (למעט גניבות נשק, תחמושת ואמל"ח, אמצעי תקשוב, או מידע מסווג וכנ"ל). אמנם, ייתכנו מצבים שבהם עבירת רכוש עלולה להגיע לכדי פיקוח נפש, ואף מצאנו בהלכה שכאשר גנב "בא במחותרת", כלומר פורץ לבית בחשאי, יש היתר במצבים מסויימים לפגוע בו פגיעה פיזית, וזאת מחשש שאירוע הגניבה יתדרדר לאירוע של אלימות, ואפילו רצח³⁵. כמו כן, קבעו חכמים שהתמודדות עם גורמי פח"ע הגונבים רכוש מוגדרת פיקוח נפש, משום שקיים חשש שמא אירוע פלילי יתדרדר לאירוע פח"ע³⁶. חשש זה קיים גם בנוגע לגורמי עבריינות פלילית,

35 סנהדרין, דף ע"ב; רמב"ם הלכות גניבה, ט'. בספר הלכות צבא ומשטרה (עמוד קצ"ו) כתב על כך: "כיון שתפקיד המשטרה הוא לתפוס את העברייני, וכל זמן שהעברייני לא נתפס הוא מסכן את שלום הציבור, אין אבחנה בין פשע כנגד גוף או פשע נגד רכוש... - הוראת הרב ש. ישראל". אמנם, נראה שהוא מדבר על סיטואציה שבה החשש מפני סכנת נפשות גלוי לעין. בשמירת שבת כהלכתה, מ"א כ"ד, נפסק, שכאשר ישנה עבירת רכוש שברור שאין בה השקה לפיקוח נפש (נגב פרץ לבנק, שידוע שאין בו נפש חיה) - אין היתר לחלל את השבת. כך כתב גם בשו"ת קשרי מלחמה (ב', כ"ט), שאין לחלל שבת בחקירת פריצת מכונת שתייה בבסיס צבאי בשבת. עירובין, דף מ"ה; שולחן ערוך אורח חיים, שכ"ח ט"ז; תורת המחנה, ל"ו'.

36

שלעיתים פורצים כדי לגנוב רכוש, אך עלולים לפרוץ ולגנוב נשק, תחמושת ואמל"ח. עם זאת, הכלל ההלכתי העקרוני הוא, שעבירות רכוש אינן מוגדרות פיקוח נפש, ואין לחלל עליהן את השבת, למעט אם ישנה אינדיקציה לאירוע פח"ע כנ"ל.

ז. סמים ואלכוהול

תופעת הסמים והאלכוהול היא אחת התופעות הקשות ביותר באזרחות בכלל, ובצה"ל בפרט. בצה"ל אמות המדינה מחמירות יותר מאשר באזרחות, ואף סדרי העדיפות והקצאת המשאבים משתנים, מסיבות שונות:

ראשית, חיילי צה"ל מצויים פעמים רבות בסביבה עתירת סיכונים, ועל כן אם יהיו מטושטשים כתוצאה משימוש בסמים ובאלכוהול – תפקודם ייפגע, ויש בכך משום פגיעה בביטחון המדינה.

שנית, השימוש בסמים ובאלכוהול ביחידה הינו "זרע הרס", ויוצר אווירה של קלות ראש, והתרופפות מוחלטת של המשמעת³⁷, על כל המשתמע מכך.

שלישית, השימוש בסמים ובאלכוהול עלול להעצים תופעות של אלימות ומיניות, שלעיתים עשויות להיות שכיחות יותר בסביבה צבאית מאשר בסביבה אזרחית.

חרף השיקולים הנ"ל, השימוש באלכוהול איננו עבירה פלילית, ועל כן יש לנקוט הליך משמעתני כנגד החייל ביחידה. לעומת זאת, השימוש בסמים הוא עבירה פלילית, המחייבת מעצר וחקירה. לנוכח השיקולים הנ"ל, יש לקבוע שחייל

37 ראה לעיל במבוא, הערה 6.

המשתמש בסמים עובר עבירה שיש בה משום פיקוח נפש, ועל כן יותר לחלל את השבת כדי להפלילו ולהפלייל את אלה שהשתתפו עימו במעשה. בשו"ת כחיצים ביד גיבור³⁸ התיר לשוטרת מצ"ח לצאת לפעילות כנגד עברייני סמים בשבת, ובהערה לתשובה זו כתב הגר"א נבנצל:

*"מסכים עם כל הנאמר בתשובה, ובפרט ביחס לסמים
שזה פיקוח נפש ממשי".*

חשוב לציין, שלעיתים חייל מעוכב על ידי משטרת ישראל כאשר השתמש בסמים מחוץ ליחידה. אם מדובר על סמים "קלים", המשטרה לא תחזיק את החייל, אלא תפנה ליחידת מצ"ח כדי שתבוא לאסוף אותו ולהעבירו למעצר. אם יחידת מצ"ח לא תאסוף את החשוד, המשטרה תשחרר אותו, וחקירתו לאחר השבת לא תהיה אפקטיבית, שכן יתאפשר לו להשמיד ראיות, ולנקות את גופו משאריות הסם. היות ואמות המידה לטיפול בעבירת הסמים בצה"ל אכן מחמירות יותר מאלה של משטרת ישראל, וכפי שפורט לעיל, יותר לחלל שבת לצורך איסוף העצור מתחנת המשטרה³⁹. אמנם, אם התקבלה

38 ג' עמוד 26; וראה גם שו"ת קשרי מלחמה, ב' ל'.

39 בחלק מן היחידות מעוניינים חוקרי מצ"ח לחסוך את הנסיעה בשבת, ועל כן מבקשים משוטרי משטרת ישראל להסיע את העצור ליחידת מצ"ח. מצד הלכות שבת, אין מקום לבקשה כזאת, שכן אין הבדל בין נסיעה

פנייה מן המשטרה סמוך לצאת השבת, חובה להמתין ולאסוף את החשוד רק לאחר השבת⁴⁰.

מיוחדת של שוטר משטרת ישראל, ובין נסיעה של שוטר מצ"ח. היות והנסיעה מותרת מן השיקולים המפורטים למעלה, היא מותרת לכולם. **40** כמו כן, חובה לפעול כדי להגיע להסדרה מקיפה יותר עם משטרת ישראל, שתאפשר מבחינה משפטית וחוקית להחזיק את העצור עד לצאת השבת בתחנת המשטרה.

ח. פעילות מנע

תפיסת ההפעלה של יחידת מצ"ח היא תפיסת מג"ה - מניעה, גילוי, הרתעה. אפקט המניעה הוא מרכזי ביותר, ויחידת מצ"ח משקיעה מאמצים רבים כדי לייצר הרתעה משמעותית שתמנע עבריינות. כלי חשוב במניעה הוא פ.מ. - פעולות מנע, הכוללות "התגנבות" לבסיסי צה"ל בניסיון לאתר תקלות, ובכך לתת למפקדים כלי לשיפור המשמעת, הביטחון והבטיחות ביחידה. חוקרי מצ"ח המבצעים פעולות מנע מוצאים לעיתים קרובות ליקויים באבטחת המחנה, כלי נשק, תחמושת ואמל"ח מופקרים, מסמכים מסווגים שאינם שמורים וכן הלאה. בסקרים שונים שנערכו נמצא, שכשליש מפעולות המנע חושפות תקלות שהן בגדר פיקוח נפש.

מבחינת ההלכה פעילות מנע הינה פעילות מבצעית, שמעיקר הדין מותרת בשבת ובמועד, כדרך שגם משטרת ישראל מסיירת ומפגינה נוכחות בשבת. הצורך בפעילות מנע מתעצם בסופי-שבוע, שכן החשש מפני עבירות משמעת משמעותי יותר, לאור יציאת מפקדים רבים לחופשת השבת⁴¹. עם זאת, היות ולדעת מפקד מצ"ח, שהוא הגורם המקצועי

41 כבר הגריא"ה הרצוג בתשובתו עמד על כך שלעיתים דווקא יום השבת הוא הזמן שבו מתגברת האלימות והפשיעה, וזאת משום שבאופן יחסי יש פחות עבודה, וכן יש נטייה להשתמש באלכוהול דווקא ביום השבת.

המוסמך ביותר, ניתן להשיג את אותן תוצאות של מניעת עבריינות בפעילות המתבצעת בסוף השבוע עד לכניסת השבת, ומתחדשת מייד עם צאתה, אין היתר לחלל את השבת לצורך פעולות אלה.

לכן, אין לבצע נסיעה מיוחדת בשבת כדי לערוך פעילות מנע אקראית ביחידה מסוימת. עם זאת, אם ניתן לבצע את פעילות המנע בלא נסיעה, למשל כאשר החוקרים שוהים בבסיס סמוך לבסיס הנבדק למשך כל השבת, כך שמתאפשרת הגעה רגלית - הדבר מותר.

לעומת הנ"ל, פעילות יזומה המבוססת על מידע מודיעיני מדויק לאיתור עבריינים - מותרת בשבת אם אמנם מדובר על עבירות מסכנות חיים מבין אלה המפורטות לעיל.

סקרים ותגובות

תגובה	מקרה	
אלימות		
מותר לצאת למקום האירוע ולעצור את החייל.	אלימות חמורה של חייל ביחידה.	1.
אין לטפל בשבת, שכן האירוע התרחש במועדון והוא באחריות משטרת ישראל.	מחלקת נפגעים מדווחת למצ"ח על חייל שנדקר בקטטה במועדון, ופונה לבית החולים.	2.
האירוע באחריות משטרת ישראל. מצ"ח תוודא את הפרדת החייל מנשקו האישי, על פי סדר הפעולות הבא: <ul style="list-style-type: none"> • יצירת קשר טלפוני עם היחידה כדי לברר האם החייל יצא לביתו עם נשק. • אם החייל יצא לביתו עם נשק, יש ליצור קשר טלפוני עם ההורים ולברר היכן הנשק, והאם הוא מאובטח. • במידת האפשר, ישלח צוות של משטרת ישראל, או גורם מוסמך אחר הנמצא בקרבת מקום לאסוף את הנשק. • במידה ואין מי שיאסוף את הנשק, ישלח רכב מיחידתו של החייל או מיחידת מצ"ח לאסוף את הנשק. 	חייל עוכב על ידי משטרת ישראל משום שהתנהג באלימות בהיותו בגילופין. המשטרה עתידה לשחרר את החייל.	3.

<p>אין לטפל בשבת - באחריות היחידה.</p>	<p>אלימות "קלה": חייל מקלל, מתפרע ביחידה, מאיים על מפקדיו.</p>	<p>4.</p>
<p>אין לטפל בשבת - באחריות משטרת ישראל.</p>	<p>מפקד מדווח שאבא של חייל איים לפגוע בו.</p>	<p>5.</p>
<p>יש לוודא את הפרדת החייל מנשקו, כנ"ל בסעיף 3.</p>	<p>משטרת ישראל מדווחת על תלונה כלפי איש צבא (קבעו מילואים) בעניין אלימות במשפחה.</p>	<p>6.</p>
<p>עבירות מין</p>		
<p>מותר לצאת למקום האירוע, לגבות עדות, ולעצור חשודים במידת הצורך.</p>	<p>חשד לאונס ביחידה.</p>	<p>7.</p>
<p>באחריות משטרת ישראל. מצ"ח תפעל לסייע למשטרת ישראל ב"מעטפת", כגון בבירור נתונים (כתובת החייל, מספר הטלפון).</p>	<p>חשד לאונס מחוץ ליחידה.</p>	<p>8.</p>
<p>אין היתר לצאת למקום האירוע בשבת. המתלונן/המתלוננת יזומנו למסור עדות ביום ראשון. אם המתלונן/המתלוננת נתונים בסכנה, יש לנהוג כנ"ל בסעיף 7.</p>	<p>הטרדה מינית: דיבור בלתי נאות, נגיעה אסורה, הטרדה בטלפון.</p>	<p>9.</p>

<p>חקירה שמטרתה הורדת התמונות מן הרשת - מותרת גם בשבת, מחשש לתגובה קיצונית של הנפגע/ת. אם התמונות הוסרו - יידחו החקירה והענישה לאחר השבת.</p>	<p>אירוע פוגעני - הפצת תמונות ברשת.</p>	<p>.10</p>
<p>נשק, אמל"ח ומידע מסווג</p>		
<p>מותר לצאת למקום האירוע בשבת כדי לחקור את הזירה, ולבצע כל פעילות אחרת הנחוצה לאיתור הנשק.</p>	<p>פריצה לנשקיה ו\ גניבת נשק מבסיס צבאי.</p>	<p>.11</p>
<p>כנ"ל בסעיף הקודם.</p>	<p>גניבת מחשב צבאי או מסמכים מסווגים.</p>	<p>.12</p>
<p>כנ"ל בסעיף הקודם. אם התברר שהחייל התרשל בשמירה על הנשק - ההליך המשמעותי נגדו יידחה לצאת השבת.</p>	<p>גניבת נשק אישי מבית החייל.</p>	<p>.13</p>
<p>הרימון יוחרם על ידי משטרת ישראל, יש לנקוט הליך משמעותי נגד החייל לאחר השבת.</p>	<p>חייל נתפס על ידי מאבטחים בכניסה לאצטדיון כדורגל מחזיק ברימון עשן צה"לי.</p>	<p>.14</p>

<p>חובה לפתוח בחקירה בשבת, כדי לברר האם מדובר בניסיון להעביר אמל"ח לידיים עוינות ׀ עברייניות.</p>	<p>חייל נתפס במקום ציבורי מחזיק ברימון רסס צה"ל!</p>	<p>.15</p>
<p>יש לברר טלפונית ביחידת החייל האם הותר לו לשאת שני כלי נשק. אם היחידה אינה מודעת לכך, חובה לפתוח בחקירה בשבת כנ"ל בסעיף הקודם.</p>	<p>חייל נתפס במקום ציבורי מחזיק שני כלי נשק.</p>	<p>.16</p>
<p>אף שמשחק בנשק לעיתים מוגדר עבירה פלילית (כאשר ישנן שלוש פעולות, כגון: הכנסת מחסנית, דריכה, שיחרור ניצרה; או כיוון הנשק לאדם, דריכה, נקירה), יש לדחות את ביצוע החקירה ואת משפטו של החייל לצאת השבת. אם לטענת המפקד האחראי ביחידה החייל מסכן את שלום הציבור או את עצמו (שכן לעיתים משחק בנשק הוא מסווה לאובדנות), יש לפעול כנ"ל בסעיף 1 ביחס לעבירות אלימות.</p>	<p>יחידה מדווחת על חייל שנתפס משחק בנשק.</p>	<p>.17</p>
<p>איתור נעדרים</p>		
<p>חובה להפעיל את כלל האמצעים לאיתור החייל במהירות האפשרית.</p>	<p>דיווח על נעדר - חייל בעל נטיות אובדניות.</p>	<p>.18</p>

<p>יש להתנהל על פי סדר הפעולות הקבוע ביום חול: יצירת קשר עם היחידה, המשפחה והחברים; ניסיון ליצירת קשר טלפוני עם הנעדר, ובדיקת הרשתות החברתיות; איכון מכשיר הטלפון הנייד; ובמידת הצורך, ועל פי החלטת מב"ס (במקרים נדירים) - יציאה ברכב.</p>	<p>דיווח על נעדר - ללא מידע רקע.</p>	<p>19.</p>
<p>משב"ם ותאונות דרכים</p>		
<p>במידה ויש חשש לאיבוד ראיות או שקיימת הפרעה לפעילות המבצעית של היחידה, ואין אפשרות לדחות את החקירה לצאת השבת, מותר לצאת למקום האירוע בשבת, ולבצע חקירה בזירה. החקירה תתבצע כדלהלן:</p> <ul style="list-style-type: none"> • הגעה לזירה ברכב - מותרת. • צילום וידאו וסטילס - יש להעדיף מצלמה שאין בה נורת להט נכמו אלה שבטלפונים ניידים). הצילום יתבצע ב"שינוי". • חיפוש סימני אלימות על הגופה - כרגיל. חיפוש ממצאים בחדר נקליעים, זוית ירי וכו' - כרגיל. • החרמת ממצאים - כרגיל. • כלל פעולות הרישום יתבצעו ב"עט שבת", ויש להעתיק את המידע או לצלמו עם צאת השבת. • חזרה מן הזירה - מותרת רק במצבים המפורטים לעיל בעקרונות הכלליים, סעיף י"א. 	<p>דיווח על אובדנות ביחידה</p>	<p>20.</p>

<p>מותר לצאת למקום האירוע בשבת, ולבצע חקירה בזירה כנ"ל בסעיף הקודם.</p>	<p>תאונת דרכים שיש בה פצועים קשה או הרוגים.</p>	<p>.21</p>
<p>גניבות ופריצות</p>		
<p>אין לטפל בשבת - באחריות משטרת ישראל.</p>	<p>נהג אוטובוס אזורחי המסיע חיילים נתפס גונב מזגן מבסיס צבאי.</p>	<p>.22</p>
<p>אין לטפל בשבת.</p>	<p>פריצה לשק"לית היחידתית.</p>	<p>.23</p>
<p>אין לטפל בשבת.</p>	<p>בספירת מלאי בשק"לית היחידתית נמצאו חוסרים (בכסף שבקופה, או בפריטי המלאי).</p>	<p>.24</p>
<p>ככלל אין לטפל בשבת, אך אם מדובר על תופעה שחוזרת על עצמה, או שקיים חשש לפריצה שתוביל לאירוע פח"ע, יש היתר לבצע חקירה בשבת, באישור מפקד בסיס מצ"ח הרלוונטי ובהתייעצות עם הגורם המקצועי בשטח.</p>	<p>חדרי חיילים נמצאו פרוצים, אך לא דווח על ציוד שנגנב.</p>	<p>.25</p>
<p>אין לטפל בשבת.</p>	<p>חיילים פרצו לכיתת לימוד והקרינו בה סרט.</p>	<p>.26</p>

<p>אין לטפל בשבת.</p>	<p>חייל נתפס סוחר בשמירות.</p>	<p>.27</p>
<p>במידה והרכב הוחזר - יינקט הליך משמעתי לאחר השבת. במידה והרכב טרם הוחזר - מותר לצאת ולחפש את החיילים והרכב.</p>	<p>חיילים נטלו רכב צבאי ללא רשות.</p>	<p>.28</p>
<p style="text-align: center;">סמים ואלכוהול</p>		
<p>אין לטפל בשבת. באחריות היחידה להפריד חייל שיכור מנשקו, ולנקוט כנגדו הליך משמעתי לאחר השבת.</p>	<p>מפקד תורן ביחידה מדווח שתפס חיילים ששתו אלכוהול.</p>	<p>.29</p>
<p>מותר לצאת ברכב לזירת האירוע, לאסוף ראיות ולעצור את החשודים.</p>	<p>מפקד תורן ביחידה מדווח שתפס חיילים שעישנו סמים.</p>	<p>.30</p>
<p>מותר לצאת ברכב לתחנת המשטרה, לאסוף את המעוכב, ולעוצרו בתחנת מצ"ח.</p>	<p>משטרת ישראל עיכבה חייל שהתפרע במועדון, ובחיפוש על גופו מצאה סמים.</p>	<p>.31</p>

פעילות מנע

<p>אין היתר לנסוע בשבת לצורך פעילות מנע. אם החוקרים מגיעים אל המקום לפני השבת, מבצעים חקירה בשבת ללא ביצוע מלאכות שאסורות בשבת, ושבים לבסיס במוצאי שבת - הדבר מותר.</p>	<p>צוות של חוקרי מצ"ח מבקש להסתגל לבסיס במטרה לאתר תקלות, כגון: כניסה בלא הזדהות, נשק מופקר, מסמכים מסווגים שאינם שמורים וכן הלאה.</p>	<p>.32</p>
<p>מותר לצאת בשבת כדי לתפוס את העבריינים בשעת מעשה, לאור האמור לעיל בסעיפים 29-30.</p>	<p>התקבל מידע מודיעיני על צוות שמירה מצומצם שמתכנן שימוש בסמים בליל שבת.</p>	<p>.33</p>